TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2007 m. birželio 7 d.*

Byloje C-278/06

dėl 2006 m. gegužės 18 d. *Bundesverwaltungsgericht* (Vokietija) sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2006 m. birželio 26 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Manfred Otten

prieš

Landwirtschaftskammer Niedersachsen,

dalyvaujant

Jonny Kück

ir

Vertreterin des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht,

* Proceso kalba: vokiečių.

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas R. Schintgen, teisėjai A. Borg Barthet ir M. Ilešič (pranešėjas),

generalinis advokatas Y. Bot,
posėdžio sekretorius B. Fülöp, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2007 m. kovo 29 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— M. Otten, atstovaujamo advokato G.-W. Bieniek,

— *Landwirtschaftskammer Niedersachsen*, atstovaujamų H. Steggewentz,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos M. Lumma ir C. Blaschke,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos J. Schieferer, F. Erlbacher bei H. Tserepa-Lacombe,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1992 m. gruodžio 28 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3950/92, nustatančio papildomą mokestį pieno ir pieno produktų sektoriuje (OL L 405, p. 1), iš dalies pakeisto 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1256/1999 (OL L 160, p. 73) (toliau – Reglamentas Nr. 3950/92), 7 straipsnio 2 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas buvo pateiktas byloje tarp M. Otten, buvusio pieno ūkio arba pieno gamybai naudojamų žemės plotų nuomininko, ir *Landwirtschaftskammer Niedersachsen* (Žemutinės Saksonijos žemės ūkio rūmai) dėl pieno ar pieno produktų referencinio kiekio perdavimo nuomotojui, kuris, nebūdamas pieno ar pieno produktų gamintojas, kuo greičiau, tarpininkaujant valstybinei pardavimo tarnybai, perduoda minėtą kiekį trečiajam asmeniui, kuris yra gamintojas.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

3 1984 metais dėl užsitęsusio pieno ir pieno produktų pasiūlos bei paklausos disbalanso 1968 m. birželio 27 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 804/68 dėl bendro pieno ir pieno produktų rinkos organizavimo (OL L 148, p. 13), iš dalies pakeisto

1984 m. kovo 31 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 856/84 (OL L 90, p. 10), 5c straipsniu buvo įtvirtinta papildomų mokesčių už pieną sistema. Pagal šią nuostatą papildomas mokestis mokamas už pieno kiekį, viršijantį nustatytą referencinį kiekį.

4 Bendrosios papildomo mokesčio taikymo taisyklės buvo suformuluotos 1984 m. kovo 31 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 857/84, nustatančiame bendrąsias Reglamento (EEB) Nr. 804/68 5c straipsnyje nurodyto mokesčio taikymo pieno ir pieno produktų sektoriuje taisykles (OL L 90, p. 13).

5 Reglamentas Nr. 857/84 buvo panaikintas Reglamentu Nr. 3950/92, kuris šią papildomo mokesčio sistemą pratęsė iki 2000 m. balandžio 1 d., nors iš pradžių buvo numatyta ją taikyti tik iki 1993 m. balandžio 1 dienos.

6 Reglamento Nr. 3950/92 7 straipsnio 2 dalis nurodo:

„Jei pasibaigiant žemės nuomos sutartims, kurių negalima pratęsti panašiomis sąlygomis, arba panašias teisines pasekmes sukeliančiose situacijose susitarimo tarp šalių nėra, atsižvelgiant į teisėtus šalių interesus visi ūkiams priklausantys referenciniai kiekiai arba jų dalis perduodami ūkius perimantiems gamintojams, remiantis nuostatomis, kurias valstybės narės jau priėmė arba dar turi priimti."

7 To paties reglamento 8 straipsnyje įtvirtinta:

„Siekdamos užbaigti pieno gamybos restruktūrizaciją nacionaliniu, regioniniu arba pieno surinkimo vietų lygiu ar pagerinti aplinkos sąlygas, valstybės narės, laikydamosi išsamių taisyklių, kurias jos nustato atsižvelgdamos į šalių teisėtus interesus, gali imtis vieno ar kelių toliau išvardytų veiksmų:

<...>

b) remiantis objektyviais kriterijais nustatyti sąlygas, kuriomis gamintojai dvylikos mėnesių laikotarpio pradžioje per kompetentingą instituciją arba jos paskirtą instituciją už mokestį gali gauti referencinius kiekius, kurių praeito dvylikos mėnesių laikotarpio pabaigoje galutinai atsisakė kiti gamintojai, ir jiems už tai buvo vienu ar keliais metiniais mokėjimais išmokėta minėto mokesčio dydžio kompensacija;

<...>

e) gamintojui pateikus prašymą kompetentingai institucijai arba jos paskirtai institucijai, leisti perduoti referencinius kiekius neperduodant atitinkamų žemės plotų ar *vice versa*, kad būtų pagerinta pieno gamybos struktūra ūkio lygmeniu arba būtų ekstensyvinama gamyba.

<...>“

8 Reglamento Nr. 3950/92 9 straipsnis numato:

„Šiame reglamente:

<...>

c) „gamintojas“: tai fizinis ar juridinis asmuo arba fizinių ar juridinių asmenų grupė, ūkininkaujantys Bendrijos geografinėje teritorijoje esančiame ūkyje ir:

— parduodantys pieną arba kitus pieno produktus tiesiogiai vartotojui,

— ir (arba) pristatantys jį supirkėjui;

<...>“

Nacionalinės teisės aktai

9 Pieno arba pieno produktų tiekimo referencinių kiekių perdavimą reglamentuoja 2000 m. sausio 12 d. Nutarimas dėl papildomų mokesčių (*Zusatzabgabenverordnung*, toliau – ZAV, *BGBl.* 2000 I, p. 27), kuris įsigaliojo 2000 m. balandžio 1 dieną.

10 Pagal ZAV referenciniai kiekiai iš esmės gali būti parduodami tik kiekvienų kalendorinių metų balandžio 1 d., liepos 1 d. arba spalio 30 d., tarpininkaujant valstybinei pardavimo tarnybai pagal reglamentuotą procedūrą, neatsižvelgiant į pieno ūkiui skirtų žemės plotų dydį.

11 Kadangi pagrindinėje byloje nagrinėjama žemės nuomos sutartis buvo sudaryta iki 2000 m. balandžio 1 d., turi būti taikomas 1984 m. gegužės 25 d. Nutarimo dėl garantuotų pieno kiekių (*Milchgarantiemengenverordnung*, *BGBl.* 1984 I, p. 720), iš dalies pakeisto 1996 m. kovo 25 d. Trisdešimt trečiuoju pakeitimo nutarimu (*BGBl.* 1996 I, p. 535), 7 straipsnio 1 dalies pirmas sakinys, atsižvelgiant į ZAV 12 straipsnio 2 dalies pirmą sakinį. Pagal Nutarimo dėl garantuotų pieno kiekių 7 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį, pasibaigus žemės nuomos sutarčiai, referencinis kiekis turi būti grąžinamas nuomotojui.

12 Kai referencinis kiekis grąžinamas nuomotojui, kuris nėra gamintojas, ZAV 12 straipsnio 2 dalies pirmas sakinys nurodo 33 % šio kiekio įtraukti į federalinės žemės rezervą.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

13 1974 m. M. Otten juridinis pirmtakas iš J. Kück pagal neterminuotą žemės nuomos sutartį išsinuomojo 4,1862 ha plotą pieno gamybai.

14 1984 m., įtvirtinant papildomų mokesčių pieno gamintojams, viršijantiems jiems suteiktus referencinius kiekius, sistemą, M. Otten juridiniam pirmtakui pagal šį nuomojamą plotą pieno gamybai buvo priskirtas tam tikras referencinis kiekis.

15 2000 m. M. Otten ir J. Kück susitarė dėl žemės nuomos sutarties nutraukimo nuo 2001 m. sausio 1 dienos. Tą pačią dieną ūkis buvo grąžintas J. Kück.

16 J. Kück prašymu *Landwirtschaftskammer Hannover* (Hanoverio žemės ūkio rūmai) 2001 m. vasario 14 d. Administraciniu sprendimu, iš dalies pakeistu 2001 m. balandžio 27 d., patvirtino, kad jam perduodamas 9 315 kg. referencinis kiekis. Be to, jie nusprendė, kad 4 588 kg. referencinis kiekis įtraukiamas į federalinės žemės rezervą, nes J. Kück nėra gamintojas.

17 Dėl šio sprendimo M. Otten pateikė skundą, kurį *Landwirtschaftskammer Hannover* atmetė.

18 M. Otten pateikė ieškinį *Verwaltungsgericht Stade* (Štadės administracinis teismas), kuris panaikino šiuos administracinius sprendimus.

19 2005 m. kovo 16 d. Sprendimu *Niedersächsisches Oberverwaltungsgericht* (Žemutinės Saksonijos federalinės žemės vyriausiasis administracinis teismas) atmetė *Landwirtschaftskammer Niedersachsen* apeliacinį skundą. *Niedersächsisches Oberverwaltungsgericht* nurodė, kad, pasibaigus žemės nuomos sutartims dėl pieno

gamybai naudojamų plotų, atitinkami referenciniai kiekiai nuomotojui atitenka tik tuo atveju, jeigu pastarasis yra gamintojas arba nedelsdamas perduoda žemės plotus kitam gamintojui.

20 *Landwirtschaftskammer Niedersachsen* pateikė kasacinį skundą *Bundesverwaltungsgericht* (Aukščiausiasis federalinis administracinis teismas).

21 Šis teismas mano, kad pagal 2002 m. birželio 20 d. Teisingumo Teismo sprendime *Thomsen* (C-401/99, Rink. p. I-5775) pateiktą aiškinimą įsigyti referencinius kiekius gali ir nuomotojas, kuris nėra gamintojas, jeigu, pirma, toks įsigijimas yra laikinas ir būtinas pagal nacionalinę teisę bei, antra, jis baigiasi naujos nuomos sutarties sudarymu su nuomininku, kuris yra gamintojas. Remiantis prašymą priimti prejudicinį spendimą pateikusio teismo pasiūlytu minėto sprendimo aiškinimu, galutinis šių dviejų perdavimų rezultatas laikomas bendra referencinio kiekio perdavimo operacija iš vieno gamintojo kitam (minėto sprendimo *Thomsen* 43 punktas).

22 Šis aiškinimas turėtų būti taikomas ir pagrindinėje byloje, kurioje žemės plotų perdavimas, atliekant antrąją perdavimo operaciją ir remiantis nauju nacionaliniu reglamentavimu, yra nesusietas su referencinių kiekių perdavimu.

23 Be to, pagal šį aiškinimą referenciniai kiekiai naudojami pieno gamybos ir prekybos tikslais, todėl nuomotojas, kuris nėra gamintojas, negali gauti finansinės naudos pasinaudodamas šių kiekių rinkos verte (2002 m. birželio 20 d. Sprendimo *Mulligan ir kt.*, C-313/99, Rink. p. I-5719, 30 punktas ir minėto sprendimo *Thomsen* 39 punktas; tuo pačiu klausimu žr. 2000 m. balandžio 13 d. Sprendimo *Karlsson ir kt.*, C-292/97, Rink. p. I-2737, 57 punktą).

24 Šiomis aplinkybėmis *Bundesverwaltungsgericht* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar Reglamento Nr. 3950/92 <...> 7 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad pasibaigiant pieno ūkio arba pieno gamybai naudojamų plotų nuomos santykiams, su jais susiję referenciniai kiekiai gali tekti nuomotojui, net jei pastarasis pats nėra gamintojas arba juo netaps, jeigu tarpininkaujant valstybinei pardavimo tarnybai jis kuo greičiau perduos referencinius kiekius trečiajam asmeniui, kuris yra gamintojas?“

Dėl prejudicinio klausimo

25 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nori sužinoti, ar Reglamento Nr. 3950/92 7 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad pasibaigiant pieno ūkio naudojamų plotų nuomos santykiams, su jais susijęs referencinis kiekis gali tekti nuomotojui, jei pastarasis, pats nebūdamas gamintoju arba neketinantis juo tapti, tarpininkaujant valstybinei pardavimo tarnybai kuo greičiau perduoda referencinius kiekius trečiajam asmeniui, kuris yra gamintojas.

26 Be to, svarbu pažymėti, jog iš Bendrijos teisės aktų dėl papildomo mokesčio pienui bendros struktūros aišku, kad iš esmės referencinis kiekis iš principo gali būti suteikiamas žemdirbiui tik tuomet, jeigu jis yra gamintojas (šiuo klausimu žr. 2006 m. spalio 26 d. Sprendimo *Kibler*, C-275/05, Rink. p. I-10569, 21 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

27 Iš tikrųjų, pagal Reglamento Nr. 3950/92 7 straipsnio 2 dalį pasibaigiant pieno ūkiui skirtos žemės nuomos sutarčiai, visas ūkiui priklausantis referencinis kiekis arba jo dalis gali būti perduodamas nuomotojui tik tuo atveju, jeigu jis yra gamintojas minėto reglamento 9 straipsnio c punkto prasme (minėto sprendimo *Thomsen* 41 punktas).

28 Tokiomis aplinkybėmis laikinai įsigyti referencinius kiekius nuomotojas, kuris nėra gamintojas, pagal Bendrijos teisę gali tik tuo atveju, jei toks įsigijimas yra būtinas ir kuo trumpesnis (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Thomsen* 43 punktą).

29 Šis aiškinimas gali būti taikomas pagrindinėje byloje. Pirma, iš Reglamento Nr. 1256/1999 šeštos konstatuojamosios dalies matyti, kad valstybės narės taip pat gali referencinių kiekių perdavimą organizuoti kitaip nei individualiomis operacijomis tarp gamintojų. Antra, iš minėto sprendimo *Thomsen* 43 punkto išplaukia, kad laikinas referencinių kiekių perdavimas ilgesniam laikotarpiui nuomotojams, kurie neketina tapti gamintojais, prieštarauja bendrai Bendrijos teisės aktų, susijusių su papildomu mokesčiu už pieną, struktūrai ir principui, pagal kurį referencinis kiekis negali būti suteikiamas žemdirbiui, jeigu jis nėra pieno gamintojas.

30 Aplinkybė, kad pagrindinėje byloje referencinio kiekio perdavimas nėra susietas su ūkio perdavimu, negali pakeisti minėto aiškinimo.

31 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, nors referencinis kiekis iš esmės gali būti perduodamas tik kartu su ūkiu, kuriam jis priskirtas, su sąlyga, kad šis perdavimas atitinka Reglamento Nr. 3950/92 7 straipsnyje nurodytas formas ir

sąlygas, vis dėl to Bendrijos teisės numatytais atvejais referenciniai kiekiai gali būti perduodami atskirai nuo ūkių (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Mulligan* 27 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

32 Šiuo atžvilgiu reikia nurodyti, kad Reglamento Nr. 3950/92 8 straipsnio e punktas suteikia valstybėms narėms teisę atskirai ar bendrai imtis vieno ar kelių išvardytų veiksmų, tačiau neleidžia nustatyti kitokio pobūdžio nuostatų šioje srityje (2004 m. spalio 14 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-173/02, Rink. p. I-9735, 26 punktas).

33 Remdamosi Reglamento Nr. 3950/92 8 straipsnio b punktu ir siekdamos užbaigti pieno gamybos restruktūrizaciją ar pagerinti aplinkos sąlygas, valstybės narės gali pagal objektyvius kriterijus nustatyti sąlygas, kuriomis gamintojai dvylikos mėnesių laikotarpio pradžioje per kompetentingą instituciją arba jos paskirtą instituciją už mokestį gali gauti referencinius kiekius, kurių praeito dvylikos mėnesių laikotarpio pabaigoje galutinai atsisakė kiti gamintojai.

34 Pagal Reglamento Nr. 3950/92 8 straipsnio e punktą valstybės narės taip pat gali leisti, gamintojui pateikus prašymą kompetentingai institucijai arba jos paskirtai institucijai, galutinai perduoti referencinį kiekį neperduodant atitinkamo ūkio.

35 Iš to matyti, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas galvojo apie galimybę, tarpininkaujant valstybinei pardavimo tarnybai, perduoti referencinį kiekį gamintojui neperduodant ūkio, kuriam šis referencinis kiekis priskirtas.

36 Pateiktam aiškinimui neturi įtakos minėto sprendimo *Thomsen,* susijusio su referencinių kiekių perdavimu atsižvelgiant į pieno ūkiui skirtų žemės plotų dydį, 42 ir 43 punktai, nes iš minėto sprendimo neišplaukia, jog pasibaigus nuomos sutarčiai nuomotojas negali perduoti trečiajam gamintojui referencinio kiekio atskirai nuo ūkio, kuriam jis priskirtas, tarpininkaujant valstybinei pardavimo tarnybai ir per kuo trumpesnį laikotarpį.

37 Aplinkybė, kad pagrindinėje byloje referencinis kiekis, priskirtas pieno ūkiui, laikinai tenka nuomotojui, kuris nėra gamintojas, nėra lemiama, nes tokia situacija yra trumpalaikė ir aptariamas referencinis kiekis kuo greičiau perduodamas trečiajam asmeniui, kuris iš tikrųjų yra gamintojas.

38 Todėl laikinas referencinio kiekio, priskirto ūkiui, atitekimas nuomotojui, kuris nėra gamintojas, kad jį perduotų valstybinei referencinių kiekių pardavimo tarnybai, o ši kuo greičiau galėtų jį parduoti gamintojams, neturi būti laikomas prieštaraujančiu Reglamento Nr. 3950/92 7 straipsnio 2 daliai.

39 Be kita ko, toks aiškinimas yra suderinamas su pagrindiniu minėto Reglamento Nr. 3950/92 tikslu, kad referenciniai kiekiai nebūtų suteikiami asmenims, ketinantiems iš to gauti vien finansinės naudos (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Thomsen* 45 punktą).

40 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 3950/92 7 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, jog pasibaigiant pieno ūkio naudojamų žemės plotų nuomos santykiams, su jais susijęs referencinis kiekis gali

tekti nuomotojui, jei pastarasis, pats nebūdamas gamintoju arba neketinantis juo tapti, tarpininkaujant valstybinei pardavimo tarnybai, kuo greičiau perduoda minėtą kiekį trečiajam asmeniui, kuris yra gamintojas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

41 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

1992 m. gruodžio 28 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3950/92, nustatančio papildomą mokestį pieno ir pieno produktų sektoriuje, iš dalies pakeisto 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1256/1999), 7 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, jog pasibaigiant pieno ūkio naudojamų žemės plotų nuomos santykiams, su jais susijęs referencinis kiekis gali tekti nuomotojui, jei pastarasis, pats nebūdamas gamintoju arba neketinantis juo tapti, tarpininkaujant valstybinei pardavimo tarnybai, kuo greičiau perduoda minėtą kiekį trečiajam asmeniui, kuris yra gamintojas.

Parašai.